

কম খৰচত মুৰ্গীৰ দানা
পশু পুষ্টি বিভাগ, অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়
খানাপাৰা

মুৰ্গীৰ মাংস আৰু কণী এটি উপাদেয় মাংসসাৰ খাদ্য। গাওঁ-চহৰৰ সবহভাগ মানুহৰ খাদ-তালিকাত ইয়াৰ জনপ্ৰিয়তা বৰ বেচি। উন্নত পশ্চিমীয়া দেশসমূহত মুৰ্গীৰ মাংস আৰু কণী উৎপাদনৰ বাবে যি ধৰণৰ দানা ব্যৱহাৰ কৰা হয়, তেনেকুৱা ধৰণৰ দানা তৈয়াৰ কৰি আমাৰ দেশত পোহা মুৰ্গীক খুৱালে লাভজনক নহয়। এনেকি ভাৰতৰ বেলেগ বেলেগ প্ৰদেশত ব্যৱহাৰ কৰা মুৰ্গীৰ দানা খুওৱাই আমাৰ অসমত পোৱা মুৰ্গীৰ পৰা সন্তোষজনক উৎপাদন খুব কমেইহে দেখা যায়। অসমৰ চুকে-কোণে মুৰ্গীৰ খাদ্য হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰি পৰা বহুতো পেলনীয়া কৃষি আৰু উদ্যোগজাত উপাদান পোৱা যায়। ১৯৬৯ চনৰ পৰা ১৯৭৪ চনলৈ পশু পুষ্টি বিভাগত কৰা বৈজ্ঞানিক পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাৰ পৰা পোৱা গৈছে যে তলত উল্লেখ কৰা খাদ্য-সামগ্ৰীৰে মুৰ্গীৰ দানা তৈয়াৰ কৰি খুওৱালে কম খৰচতে লাভজনক মুৰ্গীৰ ব্যৱসায় কৰিব পৰা যায়।

মুৰ্গীৰ পোৱালিৰ দানা (১ দিনৰ পৰা ১২ সপ্তাহ বয়সলৈকে)

(১)

উপাদানসমূহ	পৰিমাণ
চাউলৰ মল	২৬ ভাগ
মাকৈৰ গুড়ি	২০ ভাগ
গমৰ ভুঁচি	১৫ ভাগ
তিলৰ খলিহে	৫ ভাগ
বাদামৰ খলিহে	১৫ ভাগ
সৰিয়হৰ খলিহে	১০ ভাগ
শুকান মাছৰ গুৰি	৬ ভাগ
চূণশিল	২ ভাগ
হাড়ৰ গুড়ি	১ ভাগ
<hr/>	
মুঠ	১০০ ভাগ

(২)

উপাদানসমূহ	পৰিমাণ
চাউলৰ মল	৩০ ভাগ
খুদ চাউল	২০ ভাগ
গমৰ ভুঁচি	১০ ভাগ
বাদামৰ খলিহে	৩০ ভাগ
শুকান মাছৰ গুৰি	৭ ভাগ
চূণশিল	২ ভাগ
হাড়ৰ গুড়ি	১ ভাগ
<hr/>	
মুঠ	১০০ ভাগ

(৩)

উপাদানসমূহ	পৰিমাণ
খুদ চাউল	২০ ভাগ
চাউলৰ মল	২০ ভাগ
গমৰ ভুঁচি	৯ ভাগ
বাদামৰ খলিহে	২৫ ভাগ
সৰিয়হৰ খলিহে	১০ ভাগ
চয়াবিন	৪ ভাগ
মদ কাৰখানাৰ পেলনীয়া বস্তু	৯ ভাগ
চূণশিল	২ ভাগ
হাড়ৰ গুড়ি	১ ভাগ
মুঠ	১০০ ভাগ

(৪)

উপাদানসমূহ	পৰিমাণ
চাউলৰ মল	৪৪ ভাগ
গমৰ ভুঁচি	১৪ ভাগ
তিলৰ খলিহে	৫ ভাগ
বাদামৰ খলিহে	১৫ ভাগ
সৰিয়হৰ খলিহে	১০ ভাগ
এৰি পেটাৰ পলু	৬ ভাগ
পেলনীয়া চাহপাত	৩ ভাগ
চূণশিল	২ ভাগ
হাড়ৰ গুড়ি	১ ভাগ

মুঠ	১০০ ভাগ
প্রতি ১০০ কিলোগ্রাম দানাত ওপৰৰ্ণিঃ হিচাবে -	
নিমখ	৫০০ গ্রাম
খাদ্যপ্রাণ (ক, ঘ আৰু খ)	১০ গ্রাম
বাইফুৰণ	২৫ গ্রাম
আৰাকেক্	১০ গ্রাম
খাদ্যপ্রাণ	২৫ গ্রাম মিহলাব লাগে।

(৫)

উপাদানসমূহ	পৰিমাণ
মাকৈৰ গুড়ি	২৬ ভাগ
চাউলৰ মল	৩০ ভাগ
গমৰ ভুঁচি	১৯ ভাগ
তিলৰ খলিহে	৮ ভাগ
বাদামৰ খলিহে	৮ ভাগ
শুকান মাছৰ গুড়ি	৫ ভাগ
হাড়ৰ গুড়ি	১ ভাগ
চূণশিল	৩ ভাগ
মুঠ	১০০ ভাগ

(৬)

উপাদানসমূহ	পৰিমাণ
খুদ চাউল	২৫ ভাগ
চাউলৰ মল	৩০ ভাগ
গমৰ ভুঁচি	১৯ ভাগ
বাদামৰ খলিহে	১৬ ভাগ
শুকান মাছৰ গুড়ি	৫ ভাগ
হাড়ৰ গুড়ি	১ ভাগ
চূণশিল	৪ ভাগ
<hr/>	
মুঠ	১০০ ভাগ

(৭)

উপাদানসমূহ	পৰিমাণ
মাকৈৰ গুড়ি	৫০.৫ ভাগ
চাউলৰ মল	১০ ভাগ
গমৰ ভুঁচি	১৪ ভাগ
বাদামৰ খলিহে	১০ ভাগ
তিলৰ খলিহে	৬ ভাগ
শুকান মাছৰ গুড়ি	৫ ভাগ
চূণশিল	৩ ভাগ
হাড়ৰ গুড়ি	১ ভাগ
নিমখ	০.৫ ভাগ
<hr/>	
মুঠ	১০০ ভাগ

(৮)

উপাদানসমূহ	পৰিমাণ
মাকৈৰ গুড়ি	৩৭.৫ ভাগ
চাউলৰ মল	১০ ভাগ
গমৰ ভুঁচি	১০ ভাগ
চয়াবিনৰ গুড়ি	৮ ভাগ
মাহৰ গুড়ি	১০ ভাগ
মাটিকালাই	১০ ভাগ
চাহপাতৰ পেলনীয়া	১০ ভাগ
চূণশিল	৩ ভাগ
হাড়ৰ গুড়ি	১ ভাগ
নিমখ	০.৫ ভাগ
<hr/>	
মুঠ	১০০ ভাগ

প্রতি কিলোগ্রাম দানাৰ ওপৰঞ্চি হিচাবে -
খাদ্যপ্ৰাণ কষ খ, ঘ = ২৫ গ্ৰাম আৰু
মেনগানিজ চালফেট = ২২ গ্ৰাম দিব লাগে।

(উৎসঃ অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, খানাপাৰা, গুৱাহাটী-২২)